

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษากระบวนการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของชุมชนเกาะฆวน้อย ผลของการจัดการท่องเที่ยวดังกล่าวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวและแนวทางในการดำเนินการแก้ไข ทำการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ผลการศึกษา ชุมชนเกาะฆวน้อยมีกระบวนการจัดการท่องเที่ยวอยู่ 4 ประการ ได้แก่ 1. กระบวนการวางแผน 2. กระบวนการจัดสายงาน 3. กระบวนการดำเนินงาน ซึ่งยึดหลักการสำคัญอยู่ 3 ประการคือ 1) ต้องมีการคัดสรรนักท่องเที่ยวที่จะเข้าร่วมกิจกรรมโฮมสเตย์ 2) ทำกิจกรรมท่องเที่ยวโดยไม่มุ่งหวังรายได้เป็นหลักแต่สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยประสานการประกอบอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการท่องเที่ยวให้เป็นเรื่องเดียวกัน 3) ต้องมีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม และ 4. กระบวนการควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการจัดการดังกล่าวสามารถกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนให้หันมาร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนตามแนวทางของการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยชุมชนเกาะฆวน้อยมีปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์อยู่ 6 ประการ ได้แก่ ทุนทางบุคคล ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนภายนอก

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของชุมชนเกาะฆวน้อย มี 2 ลักษณะ คือ 1. ปัจจัยภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในคณะกรรมการเอง 2. ปัญหาภายนอก สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ชุมชนเกาะฆวน้อยต้องสร้างความเข้มแข็งขึ้นในชุมชน การดำเนินงานต่าง ๆ ต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เมื่อมีปัญหาต้องพูดคุยทำความเข้าใจกัน และทุกคนต้องเชื่อมั่นในแนวทางการทำงานตามเจตนารมณ์ในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนที่ได้ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้แก่ ชุมชนเกาะฆวน้อยควรมีการประชุมเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในชุมชนร่วมกัน ทั้งในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล ชมรมชาวประมงพื้นบ้าน และผู้ประกอบการธุรกิจบังกะโล เพื่อให้ชุมชนมีจุดยืนและทิศทางเดียวกันในการจัดการท่องเที่ยว ชุมชนเกาะฆวน้อยมีสภาพสังคมวัฒนธรรมโดยเฉพาะศาสนาอิสลามที่เอื้อให้เกิดการรวมกลุ่มหรือกิจกรรมรวมหมู่อย่างมาก ดังนั้นการขยายชมรมย่อมกระทำได้โดยเฉพาะการดึงเยาวชนรุ่นใหม่และชาวบ้านที่ยังไม่มีส่วนร่วมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และชุมชนเกาะฆวน้อยควรให้ภาครัฐเข้ามาหนุนเสริมการทำกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้มากขึ้น เพราะทรัพยากรธรรมชาติเป็นพื้นฐานที่สำคัญของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

ABSTRACT

This was aimed at studying the type of tourist management at the local including the obstacles in handling the tourist management as well as the ways to heal the problems. The data was collected from the concerned information by participation observation, in-depth interview, and small group conversation with the people in the local. It was learned that the Koh Yao Noi community followed 4 procedures in operating the tour. The steps were planning, organizing the working lines, and implementing the activities. All these aimed at selecting the tourists. Profits to gain from the tourist activities were not their main principle; building up of natural conservation consciousness was what emphasized. This had been accomplished through harmoniously making the career, conservation, and tourism into a single matter. So far, the income gained through the tourism had been transparently and justly distributed among the people in the community. The process of working out for the good of all concerned was able to encourage and build up the effective consciousness for both the tourists and the locals. Community members willingly joined hand in environmental conservation and helped better the life of the members as a whole. This went in line with the method of sustainable tourism. The factors contributing the homestay tourist activities were of 6 types of capital. They were human beings, society, culture, natural resources, economic, and outside helps.

The circumstances revealed as obstructions to the organization of the tour at the Koh Yao Noi community. The first was the internal factor. This concerned the methods of management within the local tourist clubs. Generally the problem was a matter of just distribution of income, the distrust arisen among the members, the residence quarters which could not be expanded, and members' potential to develop. The second types of obstacles were of external ones. This involved tourists' adjustability to the available residences and the conflict among members regarding the overlapping tour areas. In way of solving the problems, the community had to build up their own strong points within the community. Any activities had to be carried out clearly and transparently. Should any doubt be raised, fair examination to clear the matter and create confidence and trust had to be carried out. They had to make agreement that should there be misunderstanding, at anything and at any time, they had to come together to clarify the problems. Above all, they had to firmly stick to the spirit of the original—organizing the tour for the community.

Following were some suggestions acquired through this research. The community members should come together in planning appropriate homestay tourism, which will suit the needs of all. This includes all parties concern—members of Tambon Administration Organization, members of the local the fisherman club, and those who own bungalows for rent. Following this method and the community can have the standpoint and directions regarding tourist management of their own. This community has the type of society and culture, particularly Islam, which readily lends itself to group activities. To expand activities of the clubs, hence, is not beyond their reach, especially with the additional help of the community's younger people and those who have not yet join hand in the activities. What is more, the community should allow the government section to take more part in the natural conservation activities. With all these, the resource as the important gift from Mother Nature can be made use of in the tourism forever.